

1908

KÖZLEMÉNYEK

1908

KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22. SZ.
IV. ÉVFOLYAM.

100—I. SZÁM SZERKESZTŐ: SZIKLAI ZSIGMOND ÉPÍTŐ MESTER JANUÁR 1

A „Közlemények“ jelen számával pályafutásának negyedik évfolyamát kezdi meg.

A felolyt évet igen súlyos viszonyok közt kezdtük meg a kömives- és az ácsiparban dúló ádáz munkásharc közepette.

Ebből részünket kivettük s szerénytelenség nélkül hivatkozhatunk arra, hogy helyünket megálltuk. Gyors híradásunk és buzdításunk a harc sikeres befejezéséhez hozzájárult és lapunknak is van része abban, hogy az 1907-iki munkaévad aránylag oly nyugodt munkaviszonyok közt folyt le.

Azon szoros kapcsolatot, melyet az ipartestület és tagjai közt létrehoztunk, jövőben is fenn fogjuk tartani. Erre nézve felkérjük a t. tagokat, hogy esetleg bajaikkal, kételyeikkel, vagy panaszaikkal forduljanak hozzánk bizalomteljesen. Mi legjobb tudásunkkal és erőnkkel azon leszünk, hogy tagjainknak ipari és testületi ügyekben szolgálatot tegyünk.

Budapest, 1908. január 1.

□ □

□ □

Ujévi üdvözlés. Előljáróságunknak és ipartestületünknek számos tagja újév délelőttjén összegyűlt az ipartestületben, honnét 11 órakor *dr. Erős Sándor* és *Gerenday Béla* alelnökök vezetése mellett *Jakabffy Ferenc* elnököt lakásán keresték föl. Itt *dr. Erős Sándor* alelnök méltatta *Jakabffy Ferenc* elnök sokoldalú, buzgó működését és szívós kitartását és tolmácsolta a testület tagjainak szeretetét, ragaszkodását elnökük iránt. Az elnök meghatottan köszönte meg a tagok figyelmét és jó kívánságait.

Innét a tagok *Kauszer Gyulához*, a Magyar Építőiparosok Országos Szövetségének elnökéhez vonultak, ahol *Koch Károly* szövetségi ügyvezető alelnök üdvözölte meleg szavakban a szövetség elnökét, ki az üdvözlést szívélyesen viszonzta.

□ □

□ □

F. hó 14-én d. ú. 4^{1/2} órakor lesz a tanoncok I. évnegyedi szabadítása az ipartestület helyiségében. Fölkérjük a tagokat, kik azon tanoncaikat, kiknek szerződési ideje lejárt, szabadításra még be nem jelentették, hogy ennek további haladék nélkül tegyenek eleget és tanoncaikat is a tanoncdiszokmány megszerzése végett az ipartestületbe utasítsák.

céd.

Fölvívás a könyvkiadó részjegyek tulajdonosaihoz. Fölkérjük a könyvkiadó részjegyek t. tulajdonosait, hogy a szelvényekért járó könyveket váltsák be. Célunk az, hogy az általunk kiadott Munkavezetők Könyvtárában megjelenő művek közhasználatba menjenek át. Ebbeli célunkat támogatják, ha a szelvényeket könyvekre váltják be.

Mínthogy pedig a részjegyek tulajdonosai közül többen azon kérdéssel fordultak hozzánk, hogy nem kaphatnának-e a részjegyekért könyveket? értesítjük a részjegy tulajdonosokat, hogy azokat már most is beváltjuk könyvekre, a könyvek bolti árából számított 20% engedménnyel.

□ □

□ □

A Munkavezetők Tanfolyamán 1907. év végéig a következő tárgyakat adták elő: Fogalmazási gyakorlatok, Geometriai számítások, Építészet története, a klasszikus és reneszánsz építés formái, a földémekek, a kőfaragó munkára alkalmazott ábrázoló geometria.

Ujév után a következő tárgyak kerülnek sorra: A faszervezetek, az építőfa, az alapzatok, a munkavezető ügykezelése, eljárás munkásügyekben, hordképességi számítások és boltozatok.

Febr. 16-án, vasárnap lesz a vizsga.

A kereskedelmi m. kir. miniszter úr *Kolbenheyer* Gyula kir. tanácsos urat, a budapesti állami felső építőipariskola igazgatóját bizta meg, hogy tanfolyamunkat időnként látogassa.

Vig Albert úr kir. tanácsos, kereskedelmi és iparoktatási főigazgató már több ízben látogatta meg tanfolyamunkat és úgy erről, valamint a munkavezetők könyvtáráról nagy elismeréssel nyilatkozott.

A tanfolyamnak 32 látogatója van, kik közt mindegyik építőipari szakma képviselve van.

□ □

□ □

A munkavezetők Könyvtárából jelenleg nyomtatás alatt van Magyar (Ungar) Vilmostól a klasszikus és reneszánsz építés formái. Ez fogja képezni az idej IV. Évkönyv mellékletét is.

□ □

□ □

A tanoncképzés az új ipartörvényben.

A kereskedelmi miniszterium az Országos Iparegyesületnek rendelkezésre bocsájtotta az új ipartörvény tervezetének a tanonckokról szóló, 51 szakaszból álló részét.

Az egész tervezetet lapunk keretében nem közölhetjük. Csak főbb vonásait, eltéréseit a mostani rendszertől kívánjuk kiemelni és azok jó vagy rossz hatásait jelezni.

A tanoncvizony legalább a 16 éves kor befejezéséig tart. A tanonctól megkülönbözteti azt, ki kifejezetten és tényleg cselédi természetű szolgálatokra alkalmaztatik. Képesítés kimutatásához

kötött iparokban 16 évesnél fiatalabb egyén cselédi minőségben nem alkalmazható.

Iparos (kereskedő) tanulót általában minden munkaadó alkalmazhat. Nem tarthat, aki büntetért, nyereségvágyból, állam, szemérem ellen elkövetett vétségért megbüntettetett, a büntetés kiállításától 3 évig, vagy ki az előző büntetért vagy vétségért két ízben marasztaltatott el; kit az iparhatóság a tanonctartás jogától megfosztott; aki képesítéshez kötött ipart *mesteri* képesítés nélkül üz, vagy mesteri képesítése van ugyan, de üzletét nem közvetlenül vezeti és legalább egy szakképzett segédet állandóan nem alkalmaz.

Az a munkaadó, aki képesítéshez kötött ipart üz és állandóan segéd nélkül, vagy legfeljebb két segéddel dolgozik, kettőnél több tanulót nem tarthat; négy segédig három és azontúl ez állandóan alkalmazott segédek felénél több tanulót nem alkalmazhat.

Nőtlen vagy törvényes nejével együtt nem élő munkaadó kiskorú női tanulót házához nem fogadhat.

Iparostanulónak legalább 12 évesnek és négy elemi osztályt végzettnek kell lenni.

Ha a tanulónak iskolabizonyítványa nincs, az iparhatóság képzettségét megvizsgálni tartozik.

A tanszerződést a felek bármikor módosíthatják.

A munkaadó a tanszerződésre vonatkozó rendelkezések betartásáért felelős akkor is, ha a szerződést megbizottja kötötte.

Ha a munkaadó szerződés nélkül vagy nem az iparhatóság előtt kötött szerződés mellett alkalmaz tanulót, ez alkalmazás az utóbbi képesítésének elbírálásánál figyelembe nem jöhet. E viszonyról a munkaadó semmi, a tanuló, illetve képviselője pedig csak mint munkaviszonyból származó jogokat érvényesíthet.

A tanoncvizony a tanoncszerződés megkötése napján kezdődik. A tanidő két évnél rövidebb, négyénél hosszabb nem lehet. Kik valamely középiskola négy osztályát sikerrel végezték, azoké egy évnél rövidebb, háromnál hosszabb nem lehet.

A tanidő tartama egyes iparágakra nézve a fenti határok közt szabályrendeletben állapítható meg.

A tanviszony rövidebb időre nem köthető, mint amennyi ideig a tanuló a tanonciskolát látogatni köteles.

Ha a tanonc a tanoncidő alatt az iskola utolsó évfolyamát sikerrel nem végezte el, a tanviszony az iskolai végbizonyítvány megszerzéséig, de legfőlegb egy évre meghosszabbítandó.

A munkaadó köteles tanoncát 16. évének betöltéséig a tanoncskolába járattatni s erre szorítani. Az iskola pontos látogatásáért a munkaadó felelős, ha a tanonc nála lakik, vagy ha az iskolaidő a munkaidőbe esik, vagy a munka befejezése után legkésőbb egy órával kezdődik.

A tizennyolcadik évét még be nem töltött tanuló munkaadójának házi fegyelme alatt áll, de ez csak úgy gyakorolható, hogy annak tisztességét ne sértse, se egészségét ne veszélyeztesse.

Ha a tanviszony a szerződéses idő előtt szűnik meg, a munkaadó a tanítási díjnak csak azt a részét követelheti, mely a tanviszony tényleges idejére esik.

A tanviszony megszűnése vagy felbontása miatt a munkaadó a tanulótól egyáltalán nem követelhet kártérítést, képviselőjétől pedig csak akkor, ha a tanviszony felbontása ennek hibájából történik. (Folytatjuk).

□ □

□ □

Be nem jegyzett cég átruházás tárgyát nem képezheti. (Győri kir. ítélőtábla 1905/1907. sz. végzése.)

Idegen nyelven bejegyzett cég szövegében csak a magyar hivatalos községnév használható. (Kuria 1207/1907.)

A munkásbiztosítás köréből. *Visszaesés ugyanabba a betegségbe.* Ha a biztosított, aki a törvény-, illetve alapszabályszerű segélyezést még nem vette teljesen igénybe, e segélyezés lejártától számított négy hét eltelte után esik vissza ugyanabba a betegségbe, a betegség a segélyezés szempontjából újabb betegségnek tekintendő. (A. Mb. tt. 1907. szept. 14. 1004. sz.)

Bejelentés elmulasztása. Balesetből származó betegség esetén a pénztár a bejelentést elmulasztó munkaadótól csak az első 10 hét alatt nyújtott segélyezési összegek megtérítését követelheti. (A. Mb. tt. 1907. szept. 4. 1004. sz.)

Jár-e közvetítési díj az építési vállalkozónak kölcsön megszerzéseért, ha a megbízó nem építtet? Ha az építtető építési szándékát ahhoz a feltételhez kötötte, hogy építési kölcsönt fog kapni, az építkezés ezen feltételhez kötöttségén, a felperes, aki mint építési vállalkozó szerződött az építtetővel és akinek így a kölcsön megszerzése üzleti érdekét képezte, annak megszerzéseért jutalékot annál kevésbé követelhet, mert a bpesti keresk. és iparkauzárának beszerzett véleménye szerint, az ily kölcsön megszerzéseért az építési vállalkozót díjazni nem szokás és ha a vállalkozó az építtetővel létrejött megállapodás alapján megbízásból közvetíti is a kölcsönt, de a fél nem építtet, a vállalkozó csak kész kiadásának megtérítését igényelheti. (1907. október 29-én 212/1907.)